

PATVIRTINTA

Valstybės vaiko teisių apsaugos įvaikinimo
 tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo
 ministerijos direktoriaus

2023 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. BV-125

**VALSTYBĖS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS IR ĮVAIKINIMO TARNYBOS PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS
ALYTAUS APSKRITIES VAIKO TEISIŲ APSAUGOS SKYRIAUS NUOSTATAI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato Tarnybos Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Skyrius) veiklos teisinius pagrindus, uždavinius, funkcijas, teises ir veiklos organizavimą.

2. Skyrius yra Tarnybos teritorinis padalinys, pavaldus ir atskaitingas Tarnybos direktoriui. Skyriaus pareigybių sąrašą tvirtina Tarnybos direktorius.

3. Skyriaus paskirtis – įgyvendinti vaiko teisių apsaugos politiką Alytaus apskrityje (toliau – apskritis) esančių Alytaus miesto, Alytaus rajono, Druskininkų, Lazdijų rajono, Varėnos rajono savivaldybių teritorijose (toliau – savivaldybės).

4. Skyriaus savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (toliau – Civilinis kodeksas), Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksu (toliau – Civilinio proceso kodeksas), Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksu (toliau – Baudžiamojo proceso kodeksas), Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu (toliau – Administracinių nusižengimų kodeksas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – VTAPI), Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymu, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu patvirtintomis Prekybos žmonėmis aukų nustatymo, ikiteisminio tyrimo ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo rekomendacijomis ir kitais vaiko teisių apsaugą ir įvaikinimą, valstybės tarnybą, darbo santykius, viešąjį administravimą reglamentuojančiais teisės aktais, Tarnybos direktoriaus įsakymais, šiais Nuostatais.

5. Skyrius turi antspaudą su savo pavadinimu.

**II SKYRIUS
SKYRIAUS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS**

6. Skyriaus pagrindiniai uždaviniai:

6.1. ginti ir užtikrinti vaiko teises ir atstovauti vaiko teisėms ir teisėtiems interesams savivaldybėse visą parą;

6.2. organizuoti vaiko globą (rūpybą) ir įvaikinimą, vykdyti globos (rūpybos) priežiūrą savivaldybėse.

7. Skyrius, vykdydamas jam pavestus uždavinius, atlieka šias funkcijas:

7.1. galimo vaiko teisių pažeidimo atveju, vertina vaiko situaciją, priima sprendimus dėl individualių vaiko teisių apsaugos atvejų, inicijuoja atvejo nagrinėjimą, dalyvauja atvejo vadybos procese;

7.2. kilus realiam pavojui vaiko saugumui, sveikatai ar gyvybei, paima vaiką iš jo tėvų ar kitų atstovų pagal įstatymą, ar kitos jo buvimo vietos ir laikinai, iki bus išspręsti vaiko grąžinimo tėvams ar kitiems vaiko atstovams pagal įstatymą arba vaiko globos (rūpybos) nustatymo klausimai, perkelia vaiką į saugią aplinką;

7.3. veikia kaip vaiko atstovas pagal įstatymą, iki kol šiam vaikui paskiriamas globėjas (rūpintojas);

7.4. sudaro ir koordinuoja mobiliosios komandos veiklą intensyviai pagalbai vaikui ir šeimai teikti;

7.5. organizuoja vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymą, panaikinimą, vaiko grąžinimą į šeimą, vaiko laikinojo globėjo (rūpintojo) atleidimą ar nušalinimą nuo pareigų atlikimo;

7.6. bendradarbiaudamas su globos centru ir atvejo vadybininku, vykdo vaiko globos (rūpybos) priežiūrą šeimose, šeimynose, globos centruose ir socialinės globos įstaigose;

7.7. vykdo globos centro veiklos kokybės priežiūrą;

7.8. organizuoja įvaikinimo ir globos (rūpybos) procesą apskrities teritorijoje, rengia dokumentus, susijusius su įvaikinimu ir globa;

7.9. Civiliniame kodekse ir Civilinio proceso kodekse nustatytais atvejais ir tvarka gina vaiko teises ir teisėtus jo interesus teisme, dalyvauja teismo posėdžiuose, rengia ir teikia teismui išvadas, procesinius dokumentus (ieškinius, pareiškimus, prašymus ir kitus dokumentus), teikia duomenis apie vaiką bei jo tėvus, atstovauja vaiko interesams;

7.10. Baudžiamojo proceso kodekse nustatytais atvejais ir tvarka atstovauja vaiko interesus ikiteisminio tyrimo ir (ar) baudžiamosios bylos nagrinėjimo teisme metu, ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro prašymu teikia informaciją apie nepilnamečio gyvenimo ir auklėjimo sąlygas;

7.11. teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja vykdymo procese, vykdamas neturtinio pobūdžio sprendimus vaiko atžvilgiu;

7.12. Administracinių nusižengimų kodekso nustatytais atvejais ir tvarka tiria administracinius nusižengimus;

7.13. duoda sutikimą rūpinamam nepilnamečiui, sulaukusiam 16 metų, gyventi skyrium nuo rūpintojo;

7.14. organizuoja vaiko, kurio tėvai yra nežinomi, arba vaiko, kurio tėvai to padaryti negali, gimimo registravimą, suteikia vaikui vardą ir pavardę;

7.15. išduoda teisės aktų nustatyta tvarka tarpininkavimo dokumentus dėl prašymo išduoti (pakeisti) asmens dokumentą;

7.16. išduoda vaiko globėjo (rūpintojo) atstovavimo teisę patvirtinančią pažymą;

7.17. sudaro šalių tarpusavio susitarimu (išskyrus tuos, kuriuos pagal įstatymus gali spręsti tik teismas) tėvų, artimųjų giminaičių bendravimo su vaikais, vaikaičiais tvarką;

7.18. pagal kompetenciją teikia tėvui ar motinai informaciją apie vaiką, negyvenantį kartu su jais ar globojamą (rūpinamą), išskyrus atvejus, kai yra grėsmė vaiko sveikatai ar gyvybei iš tėvo ar motinos pusės bei kitais įstatymų nustatytais atvejais;

7.19. teisės aktų nustatyta tvarka teikia išvadas dėl minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių vaikui skyrimo, pratęsimo, pakeitimo ar panaikinimo;

7.20. registruoja ir kaupia Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (SPIS) duomenis apie taikytas vaiko teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo priemones, kurias nurodo informacinės sistemos nuostatai;

7.21. organizuoja visuomenės švietimą vaiko teisių apsaugos klausimais savivaldybėse;

7.22. renka informaciją apie vaiko teisių apsaugos būklę savivaldybėse ir teikia metodinę pagalbą ir siūlymus savivaldybių administracijoms dėl vaiko teisių apsaugos įgyvendinimo tobulinimo;

7.23. bendradarbiauja su savivaldybės administracija, valstybės ir savivaldybių įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, bendruomenėmis, dalyvauja jų organizuojamuose pasitarimuose, sprendžiant su vaiko teisių apsauga susijusius klausimus, organizuoja pasitarimus;

7.24. konsultuoja vaikus, tėvus, globėjus (rūpintojus), tėvius, švietimo, socialinius darbuotojus, kitus asmenis vaiko teisių apsaugos ir gynimo klausimais.

8. Skyrius taip pat atlieka ir šias funkcijas:

8.1. pagal kompetenciją dalyvauja rengiant Tarnybos metinį veiklos planą, jo įgyvendinimo metines ataskaitas;

8.2. rengia Skyriaus nuostatų, Skyriaus valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymų projektus;

8.3. pagal kompetenciją dalyvauja tarybų, komisijų ir darbo grupių veikloje;

8.4. nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus, skundus, rengia į juos atsakymus;

8.5. teisės aktų nustatyta tvarka tvarko ir saugo Skyriaus dokumentus, tvarko Tarnybos dokumentacijos plane Skyriui priskirtus registrus, užtikrina bylų, Skyriui pavestų sudaryti pagal Tarnybos dokumentacijos planą, sudarymą ir jų rengimą archyviniam saugojimui ar naikinimui;

8.6. atlieka kitas teisės aktuose numatytas funkcijas ir Tarnybos direktoriaus pavedimus, reikalingus Tarnybos metinio veiklos plano tikslams pasiekti.

III SKYRIUS SKYRIAUS TEISĖS

9. Skyrius turi teisę:

9.1. neatlygintinai gauti iš valstybės, savivaldybių institucijų ir įstaigų bei nevyriausybinių organizacijų informaciją apie vaiką ir šeimą;

9.2. neatlygintinai gauti savo funkcijoms vykdyti būtinus Administracinių nusižengimų registro, Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybiniu socialiniu draudimu ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių tvarkomus valstybės registrų (kadastrų), žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų, duomenų rinkmenų duomenis, nepaisant jų pateikimo formos ir būdo, jeigu to reikia vaiko teisėms bei teisėtiems interesams užtikrinti;

9.3. kai yra tarnybinis būtinumas, neatlygintinai gauti iš sveikatos priežiūros įstaigos (pirminės sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje asmuo yra prisirašęs) išvadą dėl vieno iš tėvų (ar abiejų tėvų) sveikatos būklės, ar jų sveikatos būklė leidžia pasirūpinti vaikais, susipažinti su sveikatos priežiūros įstaigų turima informacija apie nepilnamečių sveikatą, nėštumą, gimdymą, apie vaikus,

patyrusius smurtą, vaikų savižudybes, taip pat vaiko tėvų, įvaikintojų, būsimųjų globėjų (rūpintojų) sveikatą;

9.4. kai yra tarnybinis būtinumas, neatlygintinai gauti iš Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registre tvarkomą informaciją apie vaiko tėvų, kitų jo atstovų pagal įstatymą bei kartu su vaiku gyvenančių asmenų duomenis, įskaitant ypatingus asmens duomenis;

9.5. gauti iš teisėsaugos institucijų visą reikiamą informaciją apie girtaujančius, vartojančius narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, valkataujančius, patyrusius fizinį, seksualinį ar emocinį smurtą, turinčius galiojančias administracines nuobaudas vaikus;

9.6. gauti iš teisėsaugos institucijų visą reikiamą informaciją apie vaiko tėvus, kitus įstatyminius jo atstovus: girtaujančius, vartojančius narkotines, psichotropines ar kitas psichiką veikiančias medžiagas, valkataujančius, smurtaujančius, turinčius galiojančias administracines nuobaudas ir teistumą;

9.7. lankytis šeimose, globos centruose, vaikų globos institucijose, šeimynose, švietimo, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų, teisėsaugos ir kitose įstaigose, nevyriausybinėse organizacijose, kurių darbas yra susijęs su vaikų auklėjimu, mokymu, priežiūra ar jų saugumo užtikrinimu;

9.8. nagrinėjant situacijas, susijusias su vaiko teisių pažeidimu, pasitelkti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, taip pat nevyriausybinių organizacijų atstovus, suderinus su jų vadovais;

9.9. kreiptis įstatymų nustatytais atvejais į žurnalistų etikos inspektorių dėl viešosios informacijos priskyrimo informacijos, kuri daro neigiamą poveikį nepilnamečiui, kategorijai.

10. Skyrius gali turėti ir kitų teisės aktais jam suteiktų teisių.

IV SKYRIUS SKYRIAUS DARBO ORGANIZAVIMAS

11. Skyriui vadovauja Skyriaus vedėjas, kurį teisės aktų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš pareigų Tarnybos direktorius.

12. Skyriaus vedėjas:

12.1. planuoja, organizuoja ir kontroliuoja Skyriaus veiklą;

12.2. atsako už Skyriui pavestų uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų atlikimą;

12.3. užtikrina tiesiogiai pavaldžių valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis (toliau kartu – darbuotojai) tolygų užduočių paskirstymą ir kontroliuoja jų įvykdymą.

13. Skyriaus vedėjui planuoti, organizuoti ir kontroliuoti Skyriaus veiklą padeda Skyriaus vyresnysis patarėjas, turintis pavaldžių asmenų, ir patarėjai, turintys pavaldžių asmenų.

14. Skyriaus vyriausieji specialistai (budėtojai) tiesiogiai pavaldūs vyresniajam patarėjui. Skyriaus vyresnysis patarėjas organizuoja tiesiogiai pavaldžių asmenų darbą, užtikrina tolygų užduočių paskirstymą ir kontroliuoja jų įvykdymą.

15. Skyriaus darbuotojai, vykdančios veiklą teisės srityje, tiesiogiai pavaldūs Skyriaus patarėjui, vykdančiam veiklą teisės srityje. Skyriaus patarėjas, vykdančios veiklą teisės srityje, organizuoja tiesiogiai pavaldžių asmenų darbą, užtikrina tolygų užduočių paskirstymą ir kontroliuoja jų įvykdymą.

16. Skyriaus darbuotojai, reaguojantys į pranešimus apie galimus vaiko teisių pažeidimus ir juos nagrinėjantys, vertinantys vaiko situaciją, vykdančys veiklą vaiko globos (rūpybos) ir įvaikinimo srityje ir atliekantys kitus veiksmus, susijusias su vaiko teisių apsauga ir teisėtų interesų užtikrinimu savivaldybėje, tiesiogiai pavaldūs Skyriaus patarėjui toje savivaldybėje (savivaldybėse). Skyriaus patarėjas savivaldybėje (savivaldybėse) organizuoja tiesiogiai pavaldžių asmenų darbą, užtikrina tolygų užduočių paskirstymą ir kontroliuoja jų įvykdymą.

17. Skyriaus darbuotojų funkcijos nustatytos pareigybių aprašymuose, tiesioginis pavaldumas – Tarnybos darbuotojų pareigybių sąraše ir pareigybių aprašymuose. Darbuotojo darbo vieta nurodoma Valstybės tarnautojų registre, įsakyme dėl valstybės tarnautojo priėmimo, įsakyme dėl perkėlimo į kitas pareigas, gali būti nurodoma prie pareigybės pavadinimo Tarnybos darbuotojų pareigybių sąraše. Darbuotojai nustatytas funkcijas atlieka visoje Skyriaus teritorijoje.

18. Skyriaus vedėjo komandiruotės, laikinojo nedarbingumo, atostogų metu ar kai dėl kitų priežasčių jis laikinai negali eiti pareigų, Skyriaus vedėją pavaduoja, o kai Skyriaus vedėjas į pareigas nėra paskirtas, laikinai, iki įstatymų nustatyta tvarka bus paskirtas Skyriaus vedėjas, Skyriaus vedėjo pareigas eina Skyriaus vyresnysis patarėjas, o jam negalint, Tarnybos direktoriaus sprendimu paskirtas valstybės tarnautojas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Skyriaus veiklos organizavimas, pareigybių sąrašas, uždaviniai ir funkcijos, valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių aprašymai keičiami Tarnybos direktoriaus sprendimu.
